

Inka Hopsu vihr

Kirjallinen kysymys uiguurien oikeuksista ja turvallisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Yhdistyneiden kansakuntien arvion mukaan Kiina ja valtiota hallitseva Kiinan kommunistinen puolue ovat sulkeneet Xinjiangin maakunnan vanki-, uudelleenkoulutus- ja eristysleireille noin miljoona maan muslimivähemmistöä edustavaa uiguuria. Kiinan harjoittaman etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen vaino ja syrjintä ovat jatkuneet maassa jo useita vuosia. Kiina oikeuttaa ja perustelee politiikkaansa terrorismin vastaisena toimintana: maakunnan alueilla on lähihistorian saatossa toteutettu yksittäisiä terrori-iskuja, joihin turvallisuusviranomaiset pyrkivät nyt puuttumaan.

Eri journalistiset lähteet ovat pyrkineet valottamaan uiguurien asemaa Xinjiangin maakunnassa ja eristysleireillä. Vapauden menettämisen lisäksi uiguurit ovat kohdanneet leireillä väkivaltaa, aivopesua ja nöyryytystä. Uusimpien raporttien mukaan kymmeniätuhansia uiguureja olisi myös siirretty pakkotyöhön tehtaisiin, kauas omilta kotiseuduiltaan.

Kiinan valtion harjoittama politiikka voidaan nähdä suhteettomana, kollektiivisena rangaistuksena yksilöille, joilla ei ole ollut mitään osallisuutta Xinjiangin maakunnan turvallisuustilanteen heikentymiseen. Useat ihmisoikeusjärjestöt ovat myös raportoineet Kiinan suhteettomista ja syrjivistä toimista muita uskonnollisia vähemmistöjä kohtaan.

Kiinan valtion toimet ulottuvat myös maan rajojen ulkopuolelle. Maailman uiguurikongressin mukaan uiguureja elää Kiinan rajojen ulkopuolella tällä hetkellä arvioiden noin 1—1,6 miljoonaa, ja yhteisöjä löytyy myös Euroopan unionin alueelta ja Suomesta. Tietoja uiguurien uhkailusta ja painostamisesta on tullut esille mm. ihmisoikeusjärjestö Amnesty Internationalin teettämien haastattelujen perusteella.

Amnestyn mukaan haastatellut uiguurit ovat kertoneet viranomaisten painostavan ulkomailla oleskelevien uiguurien läheisiä Xinjiangissa, jotta ulkomailla asuvat sukulaiset pysyisivät hiljaa. Samoin ulkomailla asuvia uiguureja on painostettu palaamaan Xinjangiin uhkailemalla Kiinassa olevien sukulaisten pidätyksillä. Lisäksi heitä on kiristetty antamaan lisätietoja diasporan muista uiguureista. Uiguurien oikeuksien puolesta puhuvia aktivisteja on uhkailtu, sukulaisia kadonnut ja heidän toimintaansa on pyritty häiritsemään.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka uiguurien turvallisuus taataan Suomessa ja Euroopassa ja

Kirjallinen kysymys KK 146/2020 vp

minkälaisiin toimiin Suomi ryhtyy ulkopoliittisesti uiguurien aseman parantamiseksi?

Helsingissä 5.3.2020

Inka Hopsu vihr